

են՝ պէտք է յստակ տեսնեն այդ իրողութեան խմաստը, և մեղաւորի մը ամբողջ կեանքը անկումի մը կճեպին մէջ չպարփակեն:

Ինչմէ համար է եկեղեցին. եթէ մեղքերով հիւանդները չբժշկէ, հապա իր գործը ի՞նչ է: Հասարակութիւնը պէտք է շատ իշնայ մեղաւորին վրայ: Մարդասպանական ոճիւր է մեղացնել մարդ մը բարոյապէս: Վերջապէս փրկութեան յոյս մը կայ ամէն հոգիին մէջ՝ որ ծով ինկած է:

Յետոյ՝ թո՛ղ ամէն մարդ ինքն իրեն նայի, և ուրիշներու բարոյական անկումներուն աստիճանները իր ախորժակները եւ իր հետաքրքրութիւնները չթարգմանեն: «Մի՛ դատէք զի մի՛ դատիցիք»:

Բայց եկեղեցին ծայր աստիճան ըլլալ պէտք է ըլլայ որ չճկի Սատանային գործքերը արդարացնելու կամ նոյնիսկ անտես ընելու աստիճան: Եկեղեցին իր կանոններն ունի և Աստուծոյ պէս միշտ չի ներեր, վասնզի Անոր պէս ամենայնի սրտագէտ է: Կարգ մը հիւանդներ կան՝ որոնցմէ ձեռք քաշելը լաւագոյնն է: Ներողութեան որոշ սահմանէ մը և կարելի ամէն ճիգերէ ետք՝ եկեղեցին կը պատժէ մեղաւորը ապաշխարանքով և կամ կ'արտաքսէ զայն դուրս:

Այսուհանդերձ անոր յոյսը և հաւատքը կարուած է. ամենեւին: Եկեղեցիէն և մարդոցմէ լքուած՝ բայց լքուած չէ ան Աստուծմէ՝ որ ամէն վայրկեան պատրաստ է օգնութեան հասնելու և փրկելու զայն: Կարեւոր դիտելի կէտ մըն է՝ որ հին եկեղեցիին մէջ կարգ մը մեղքերու համար ապաշխարանքը մինչև մահուան անկողինը կ'երկարէր:

Ինչ որ էական է՝ մեղաւորին հոգեկան կեցուածքն է. ամբարտաւանութիւնը՝ որ մեծ մեղք մըն է ինքն ալ, վճռականապէս կը փճացնէ զայն: Պէտք է խոնարհ ըլլալ և ջանալ սրբութիւնը վերգզենուլ: Այլապէս՝ զժոխքի դռները իրեն կը սպասեն:

Այսպէս՝ եկեղեցական իշխանութիւնը՝ ժողովուրդը, աշխնքն հասարակութիւնը և մեղաւոր անձը երեքն ալ իրենց պարտաւորութիւններն ու առաքինութիւններն ունին. անոնցմէ ունէ մէկուն դէմ մեղանշողը՝ Բրիտոսի պատուէրներուն դէմ դաւաճանող մըն է, եկեղեցւոյ թշնամի մը և Աստուծոյ արքայութեան հակառակորդ մը: Տ. Վ. Ն.

ԱՊԱՇԽԱՐԱՆՔԸ

Դ. ՆԻ Ս. ԴԱՐԵՐՈՒՆ

«... Ապաշխարական կարգապահութիւնը կը մնար տակաւին (Դ և Ե դարերուն). բայց այնքան խստութեան տարած էին զայն՝ որ դորձագրութիւնը հետզհետէ աւելի կը զժուարանար: Այն մեղաւորը որ խնդրանքով մը կ'ընդունուէր ապաշխարողներու շարքին մէջ, պէտք էր ընդունէր նաեւ կորանքներու եւ խստամբերութեանց երկար շարք մը: Եկեղեցիին մէջ յատուկ աեղ մը կ'ունենար ան եւ կրնար միայն սուգի՝ զգեստներով երեւիլ: Դժուարատար ծոմեր կը պարտադրուէին անոր. սեռային ամէն յարաբերութենէ զրկուելու էր — եթէ ամուսնացեալ էր, իսկ եթէ չէր՝ կ'արգիլուէր իրեն ամուսնութիւն կնքել մինչև իր ապաշխարանքի աւարտումը: Եթէ զինուոր էր կամ պետական պաշտօնեայ՝ պարտ էր թողուլ պաշտօնը և առանձնական կեանք մ'ապրիլ: Ապաշխարող մեղաւորը իր ամբողջ կեանքին մէջ կղերի շարքին մէջ չէր կրնար մտնել երբեք: Այնպէս որ՝ առանց մինչև անապատ երթալու՝ պէտք էր ան ճշնոյ կրօնաւոր մը դառնար՝ իր տունը քաշուելով և հոն ապրելով:

Որոշեալ ժամանակի մը համար այս փորձերու ենթարկուելէ ետք, ապաշխարողներ կ'ընդունուէին հաւատացեալներու մէջ՝ հրապարակային հաշտութեամբ: Բայց նախկին մեղաւոր կեանքը նորէն սկսիլ չկար, վասն զի ապաշխարանքը մէկ անգամ միայն կը շնորհուէր: Կրկին ինկած մեղաւորը դարձեալ եկեղեցւոյն ներողութեան վրայ յոյս զնելու չէր, իր գործը Աստուծոյ կը մնար ալ, Անո՛ր ներողութեան միայն պէտք էր ապաւինէր»:

DUCHESNE, Hist. Eccl. Tome III, 8.

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԽՍՈՒՐ

Իշխանները կը սխարմամս երբ կ'ուզեն օրհնիկն աւելի զօրաւոր ըլլալ:

*

Նա որ չի ճանչնար ժամանակին յարգը, չի ծնած փառքի համար: